

19

IV Semester B.Sc./B.Sc. (FAD) Examination, July/August 2024
(NEP Scheme)

LANGUAGE SANSKRIT – IV

Nagananda of Sriharsha Act IV and V – Dramaturgy and Dramatists

Time : 2½ Hours

Max. Marks : 60

Instructions : i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.
ii) Answer I main in **Sanskrit only**.

I. समीचीनम् उत्तरं चित्वा लिखत ।

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

(8x1=8)

- 1) नाट्यशास्त्रं कतमो वेद इति प्रसिद्धम् ?
 अ) प्रथमोवेद   आ) चतुर्थोवेद   इ) पञ्चमोवेद   ई) तृतीयोवेद
- 2) श्रीहर्षस्य नाटकानि कति ?
 अ) एकम्   आ) द्वे   इ) त्रीणि   ई) चत्वारि
- 3) रूपकाणि कति सन्ति ?
 अ) पञ्च   आ) अष्ट   इ) नव   ई) दश
- 4) नागानन्दनाटके कति अङ्काः सन्ति ?
 अ) अष्ट   आ) सप्त   इ) षट्   ई) पञ्च
- 5) मल्यवत्याः चेटी का ?
 अ) चतुरिका   आ) गौरी   इ) वटी   ई) देवी
- 6) विनतासुतः कः ?
 अ) राजहंसः   आ) गरुडः   इ) बकः   ई) काकः
- 7) जीमूतवाहनस्य माता का ?
 अ) पद्मावती   आ) कनकवती   इ) कलावती   ई) हेमावती
- 8) नागलोक परिरक्षकः कः ?
 अ) कार्कोटकः   आ) वासुकी   इ) अनन्तः   ई) सर्पः

II. प्रबन्धरूपेण एकस्य उत्तरं लिखत । (1x8=8)

या वृद्धादरा २० दशू कुरितु प्रभूङ रूपदली लाभुरी।

write an essay on **any one** of the following.

1) संस्कृतनाटकानां उगम-विकासं च अधिकृत्य लिखत ।

स०स०७ नाटकों लगम् वृष्टु विकासवनू कुरितु चरेयीर।

Write about the origin and development of Sanskrit dramas.

2) नागानन्दनाटकस्य पञ्चमोङ्कस्य सारांशं लिखत ।

नागानन्द नाटकद बदनै अ०कद सारांशवनू विवरी।

Write the summary of Nagananda nataka's 5th Act.

III. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

एरजनू कुरितु लघु छिप्पणीं चरेयीर।

Write short notes on **any two** of the following.

1) जीमूतवाहनः ।

2) मलयवती ।

3) जीमूतकेतुः ।

4) कञ्जुकी ।

IV. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (3x4=12)

या वृद्धादरा म्हारु शैलैकगङ्गनू अनुवादी विवरी।

Translate and explain **any three** Shlokas.

1) आवेद्य ममात्मीयं पुत्र दुःखं सुदुस्सहम् ।

मयि संक्रान्तमेतते येन सह्यं भविष्यति ॥

2) सर्वाशुचिनिधानस्य कृतघ्नस्य विनाशिनः ।

शरीरकस्यापि कृते मूढाः पापानि कुर्वते ॥

3) आर्त कण्ठगतप्राणं परित्यक्तं स्वबान्धवैः ।

त्राये नैनं यदि ततः कः शरीरेण मे गुणः ॥

- 4) न क्रोडीकरोति प्रथमं यदा जातमनित्यता ।
धात्रीव जननी पश्चात्तहा शोकस्य कः क्रमः ॥
- 5) अस्या विलोक्य मन्ये पुत्रस्नेहेन विकलवत्वमिदम् ।
अकरुणहृदयः करुण करिष्यति भुजङ्गशत्रुरपि ॥

V. द्वयोः वाक्ययोः ससन्दर्भं विवृणुत । (2x3=6)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain **any two** with reference to context.

- 1) प्रेडखदसंख्य शड्खधक्ला वेलेयमागच्छति ।
- 2) नागानामस्थिसङ्घाताः खल्वेते ।
- 3) पुत्रक, तिष्ठ । मुहूर्तमपि ताक्ते बदनं प्रेक्षे ।
- 4) परेपकाराय शरीरलाभः ।

VI. a) एकस्य प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत । (1x8=8)

ಒಂದನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following.

- 1) भास-समस्याम् अधिकृत्य लिखत ।
भास समस्याम् ये कುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Explain Bhasa's problem.

- 2) महाकवि कालिदासस्य देश-काल-कृतीनाम् अधिकृत्य लिखत ।
मಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ-ಕಾಲ-ಕृತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the place-date and works of Mahakavi Kalidasa.

b) द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत । (2x5=10)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two**.

- 1) नान्दी ।
- 2) भरतवाक्यम् ।
- 3) शूद्रकः ।
- 4) श्रीहर्षः ।